

קונם יין פרק שמיני נדרים

פז א מיי פיי מהלי
 נדרים הלי ד סמג
 לאוין רמב טו"ש יו"ד סי'
 רכ סעי' ו:
פז ב מיי שס הלי':
 יו ג מיי פיי מהלי
 שמיטה ויובל הלי':

פירוש הרא"ש

[illegible]

שָׁטַט * פֿשׂיטֶה דֶהשָׁנָה עַד רֹאשׁ הַשָּׁנָה מִשְׁמַע: וְשָׁמַע מִינֶה שֶׁנֶּה
הַפֿשִׁטָּה. דְּלִי דִינִיהָ כְּשֶׁנָּה אַחַת לֹא מִתְקַר עֲצוּבָהּ אֲלֵל בְּשִׁנִּים עֶשֶׂר
חֹדֶשׁ כְּרוּז שָׁנִים: מִסּוּ דְמִימָה הֵלֵךְ אַחֲרֵי רוּז שָׁנִים. לְדִית זֶהָן
עֲבוּר וַיִּמָּא דֹאע"ג דֹּאמֵר הַשָּׁנָה לֹא לִיתְקַר אֲלֵל כְּרוּז שָׁנִים קִמ"ל:
וּלְעֵינֵי הַלֵּבָב כִּיּוֹן דְּבִעֵיין לֹא
אִפְשִׁיטֶה נִקְטִיין לְחֹמֶרֶת דְּלוּס כִּיּוֹס
אֶחָד דְּמִי וְאֶסּוּר מִנֶּעַת לִעַת:
אִי־בִעִיָּא לִסּוּ אֶמֶר קוּנֶס יוֹן שְׁאִי
טוּעַס יוֹזֵל מֵאִי. לֹא דִקְאֶמֶר כִּהְדִּין
לִישָׁנָה הַבָּא כִּיּוֹן דִּלָּא אִפְשִׁיטֶה עֵינֵין
לְעֵלֵל כִּי אֶמֶר יוֹזֵל כִּיּוֹזֵל אֶחָד דִּינִיהָ
וְלֹא שִׁיךְ לִמְבִּעִיָּא אִי שָׁנָה חֲמִשִּׁים
כִּלְפֵּי חֲמִשִּׁים יוֹזֵל כִּלְאֲחֵר חֲמִשִּׁים
אֲלֵל הֵבֵא דְאֹמֶר יוֹזֵל זֶה עֲסָקִינ
וְלֹא דִק בְּלִישְׁנִיהָ מִשּׁוּם דְּעִיקֵר עֵינֵין
לִיתֵּא אֲלֵל אִי שָׁנָה חֲמִשִּׁים כִּלְפֵּי
חֲמִשִּׁים שְׁאִינֶה כִּלְל לְחִשְׁבוֹן יוֹזֵל הֵבֵא
שְׁאִין עוֹשִׂין שְׁמִיטָה עַד חֲמִשִּׁים וְשֹׁבַע
הֵילֵכֵךְ נִוְדֵר דְּקֵאִי בְּחִמְנָע יוֹזֵל וְאֶמֶר
יוֹזֵל זֶה מִיתְקַר זֶה אִלּוּ כִלְאֲחֵר
חֲמִשִּׁים שְׁמִיטָה שָׁנָה עוֹלָה לְחִשְׁבוֹן
שְׁמִיטָה שְׁלֵאֲחֵר חֲמִשִּׁים וְנִוְדֵר מוֹתֵר
זֶה שְׁאִין שָׁנָה חֲמִשִּׁים מִכְּלָל יוֹזֵל
שְׁעִיר: וְלֹא שָׁנָה חֲמִשִּׁים וְאַחַת.
שְׁאִין שָׁנָה חֲמִשִּׁים נִמְנִית לְעֵינֵין
שְׁמִיטָה עַד שְׁתַּהֲא נִמְנִית בְּשָׁנָה
חֲמִשִּׁים שֶׁל יוֹזֵל שְׁעִיר וְלִשְׁנָה אַחַת
שֶׁל שְׁמִיטָה שְׁאֲחֵר אֲחֵרוֹ יוֹזֵל:
הִרִי הוּא אֹמֶר שֶׁ שָׁנִים טוֹעֵר וְכוּ'.

דמשמע דלעולם קודם איסור שביעית מותר נזרוע שש שנים
ולדברציק בשמיטה שלאחר היובל אינו מותר אלא חמש שנים שהרי
היובל אסור בזריעה וכשיגיעו שש שנים תהא שנה ששית שנת
השמיטה: **לדבריס.** דבצירא לכו דקרא בכולהו שנים משמע
הרי הוא אומר ועשת התצואה לשלש השנים ועל כרחין ליכא
ללאוקמיה בשמיטה של שנת מ"ט שהרי זרע של מ"ח צריך שיספיק
לשמיטת וי"ט וי"א עד הקציר של י"א אלא איכא לאוקמיה בשאר
שני שבות שאינו סמוך ליעול מלפניו וז"ל האי גונא קמי בשלש שנים
שהזרע של ששית יספיק לששית ולשביעית ולשמינית עד הקציר:
דיני נמי. האי קרא דשש שנים תזרע דקא מקשיתו לי מיניה איכא
ללאוקמה בשאר שני שבות שאינו סמוך ליובול מאחריו: **בתנ"י** (ד' עד
הפסח אסור עד שיגיע. דלשון בני אדם משמע עד ולא עד בכלל:
עד שיהא אסור עד שי"א. דמשמע עד שיהא כולו: עד פני
הפסח ר' מאיר אומר אסור עד שיגיע. דבצירא ליה לרבי מאיר
הפסח אסור קאמר לא אמרינן דלא מחית איניש נפשיה לספיקא דיום
הוא פסח קאמר קאמר: רבי יוסי אומר עד שי"א. דבצירא ליה דמחית איניש
עד שיגיע. כלומר אפילו אמר עד שיהא וכדקמי טעמא: זה הכלל
י תורה שבעה ימים כי אמר עד שיהא אסור עד שי"א דכיון דידע
ר שאין להם זמן קצוב שיהו נמשכין אותו זמן ולא יותר אפי' אמר
ואין לו קצבה: **גמ'** למימרא (מא') דר' מאיר סבר לא מעייל איניש
גדולה וקטנה לכל כת וכת: כוון אסורות. דאיכא לספוקי דילמא
והאסורות. דלא מחית איניש נפשיה לספיקא וכי קאמר גדולה אמרינן
בניחומא: ולענין הלכה כיון דמפרעין להו וקיימאן [סנהדרין ס:] דר"מ
עד שיגיע והע"ג דכפ' האומר דקדושין רמין נמי הני מתני' אהדדי
ה לספיקא פליגי אלא בלישנא בעלמא פליגי דר"מ סבר עד פני הפסח

אִילִימָא בְּדָקְתָנִי. דְּלֹאמַר הַשָּׁנָה לְמָה לִי לְמִימַר פְּשִׁיטָא כִּיּוֹן דְּלֹאמַר הַשָּׁנָה מִשְׁמַע ^(א) הַשָּׁנָה וְזוֹ קָאמַר וְעִיבּוּרָה נִמְי כְּכָלֵל הוּי: וְלֹא אִים **עִיבּוּרָה עִיבּוּר.** וְלֹא לִיתַסְר בְּעִיבּוּרָה קָא מִשְׁמַע לָן: הִיּה עוֹמֵד בְּצִבְּשָׁנָה שֶׁל יוֹצֵל וְהִיא אוֹמַר קוֹנֵס יִין שְׂאִינִי עוֹסֵם יוֹצֵל מִהוּ: שָׁנָה **חֲמִשִּׁים כְּלָפְנִי חֲמִשִּׁים.** וּמוֹתָר ^(א) נִמְי בְּשָׁנַת חֲמִשִּׁים דְּלֹאִיָּה לֹא קָאסְר עֵילוּיָה אֲלֵלָא לֵאחֲרָה חֲמִשִּׁים אִו בְּצִבְּשָׁנָה חֲמִשִּׁים נִמְי אֲסוֹר דְּבִשְׁנָה חֲמִשִּׁים מִתְחִיל יוֹצֵל הַבָּא: וְאִי אֲהֵא מוֹנָה **שָׁנָה חֲמִשִּׁים וְאַחַת** (א). שֶׁלָּא שְׂמִיטָה לִּנְמוֹת ו' שָׁנִים שֶׁל שְׂמִיטָה הַבְּרָכָה צָרְתָּ הַיּוֹצֵל עֲלֶמָה שֶׁלָּא תֵּהֵא מוֹנָה אֲחֵרָה בְּשָׁנָה לְשָׁנָה ו' וְלִשְׁנָה הַבְּרָכָה אֲחֵרָהּ שָׁנָה ו' אֵל שִׁינִי אֲלֵלָא לְשָׁנָה חֲמִשִּׁים וְאַחַת תֵּהֵא מוֹנָה אֲחֵת וְשָׁנָה חֲמִשִּׁים ו' עֲלֶמָה נִמְנִית לִיּוֹצֵל שְׂעִבֵּר שְׂאִין עוֹלָה לְמִנִּין שְׂבוּעָה הַבָּא כְּדֹאמְרִינָן: **יוֹצֵל עוֹלָה לְמִנִּין שְׂבוּעָה.** דְּשָׁנָה חֲמִשִּׁים עוֹלָה לְכָאן וּלְכָאן: אֲמַרו לֹו וְכו'.

וְעוֹלָם כִּי שָׁשְׁתָּ יוֹצֵל עוֹלָה לְמִנִּין שְׂבוּעָה לְכָאן אֲלֵלָא חֲמִשָּׁה בְּשָׂבוּעַת לְשָׁשׁוֹן שֶׁלָּא יוֹצֵל שֶׁהִשְׁנָה שְׂהִיא רֵאשׁוֹנָה שְׂהִיא יוֹצֵל אֲסוֹר לְזֹרֻעַ זֶה וְהַשְׁבִּיעִית נִמְי אֲסוֹרָה שְׂהִיא שְׂמִיטָה וְאִינֵה אֲלֵלָא חֲמִשָּׁה לְזֹרִיעָה: אֲמַר לֶסֶם לְדִבְרִים יוֹצֵל הוּא אוֹמַר וְעַשָּׂא אֵת הַבְּרָכָה לְשֶׁשֶׁשׁ הַשָּׁנִים. שָׁנָה שְׁשִׁית וְשָׁנָה שְׁבִיעִית שְׂמִיטָה עַד קִיָּרְתָּהּ [נִמְי] אֲמַרְתָּ ^(א) אִין יוֹצֵל עוֹלָה לְמִנִּין

שְׂבוּעַ הַרִי כֹאֵן אֲרֻבַּע שָׁנִים שְׂרָיָה לַעֲשׂוֹת לִאֲרֻבַּע שָׁנִים רִיזָה שָׁנָה
מִמֶּה הָיָה שָׁמַיָּה וְחִבּוּלָה שֶׁלָּה לִרְיָה לְשָׁמַיָּה עֲמָלָה וְלִשְׁנָה אֲרֻבַּעִים
וְתוֹשֵׁעַ שֶׁהָיָה שְׁמִיטָה וְלִשְׁנָה חֲמִשִּׁים שָׁהוּ יוֹזֵל וְלִשְׁנָה חֲמִשִּׁים וְאַחַת
עַד הַקָּצִיר הָיָה אֲרֻבַּע שָׁנִים. וְהָאִי פִירְכָּה לְדַבְרִי הַכֹּל הָיָה לְדַבְרִי
יִשְׂרָאֵל וְהָיָה לְמִפְרָךְ לְדַע"ג דְּלֹאֵר יוֹזֵל עוֹלָה לְמִנִּין מִכָּל מָקוֹם
לְאֶסְרוֹר הָיָה דּוֹרִיעָה וְהוּא מִי אֲרֻבַּע שָׁנִים: אֲלֵּא. לְדַבְרִי כִּי לִיכָּה
לְאֶסְרוֹקִי לְהָאִי קָרָא אֲלֵּא בְּשָׂרָה שֶׁנִּי שְׂבוּעַ בְּשֵׁשׁ שְׁמִיטוֹת וְלֹא בְּשִׁמְיָה
בְּשִׁבְעִית שֶׁל יוֹזֵל וְלֹא קָשִׁיָּה כֹּלֵל לֹא לְדִידִי וְלֹא לְרִבְרָן לְדִידִי נִמִּי דְּפִרְכָּה
לִי שֶׁ שָׁנִים מוֹקְמִין לִיָּה לְקָרָא בְּשָׂרָה שֶׁנִּי שְׂבוּעַ בְּשָׂרָה שְׁמִיטִין וְלֹא
בְּשִׁמְיָה רִאשׁוֹנָה הַסְּמוּכָה לְיוֹזֵל: בְּרַבֵּנִי אֲמַר קוֹנֵס יוֹן שְׁאִינִי טוֹעֵם
עַד הַפֶּסַח אֲסוּר עַד שִׁיגִיעַ. לְדַבְרִי הַכֹּל: עַד שִׁיָּה אֲסוּר עַד שִׁיָּא.
דְּמִשְׁמַע דְּלֹאֵר עַד שִׁיָּא כֹּל הַפֶּסַח: עַד פְּנֵי פֶסַח. מִשְׁמַע עַד שִׁיגִיעַ
וּמִשְׁמַע עַד שִׁיָּא: עַד שִׁיגִיעַ. דְּקִסְכָּר לֹא מַעֲיִל אֲרִינִים נִפְשִׁיה
לְסַפְיָה

לדנהיה דליכא למימר דעד פני עד רגע אחד שלפני סוף יום האחרון שני ושלישי ושאר ימי הפסח וכי קאמר עד פני הפסח לפני יום נפשיה לפסיקא: ^א עד הקציר עד הבלור עד המסיק אינו אסור אלא לכל שזמנו קבוע. כלומר שיש להמשתכו זמן קבוע כגון פסח שקבועה זמנו המשך איסורו אסור עצמו בו וכל שאין זמנו קבוע כגון קציר וכו' עד שיהא אינו אסור אלא עד שיגיע שאין אדם אסור עצמו בזמן נפשיה לפסיקא וכו'. כדפרשין במתניתין: ^ב שפי כתיבנו. משתי נשפיה גדולה שבת שניה קאמר. אלמא מחית איניש נפשיה לפסיקא: ופוגע בדולאי גדולה שבגדולות קאמר. מוחלפם השיע. כאן החליפו שיעור: ואפסגו דרורי' וכו' הלכך כריז יוס' נקטין בזמור עד פני הפסח שיעורו אסור אלא ומסמך התם (ספ"ד) לעולם לא תיפוך דבמתני' לאו דמעטיל איניש נפש

(א) ר"ה ט. ערכין יב: לג.
(ב) [לעיל יט.], ג שייך
למחנ"י דלעיל, ד שייך
למחנ"י דלעיל, ה [סוף פ'
המשהנה שייך לע"ב],
(ו) [מכאן שייך לע"ב],
(ז) בק"נ פ"ח אות י"ד הגיה
ד"ל אב,

תורה אור השלם

1. וְקִדְשֶׁם אֶת שְׁנֵת
הַחֲמִשִּׁים שָׁנָה וְקִרְאתֶם
רִדּוּר בְּאֶרֶץ לְכָל יִשְׂרָאֵל
יֹבֵל הוּא תִּהְיֶה לָּהֶם
וּשְׁבָתָם אִישׁ אֶל אֲחֻזָּתוֹ
וְאִישׁ אֶל מִשְׁפָּחוֹ
תִּשָּׁבֵב: וְקִרְאָה כִּי
2. שְׁנֵי חֲמֵשֵׁי חֲמֵשֵׁי
וְשֵׁשׁ שָׁנִים תִּזְמַר כְּרִמְךָ
וְאִסַּפְתָּ אֶת תְּבוּאָתָהּ:
וְקִרְאָה כִּי
3. רְצוּיָהּ אֶת בְּרִיתִי
לָכֶם בְּשָׁנָה הַשְּׁשִׁית
וְעָשִׂיתָ אֵת הַתְּבוּאָה
לְשֵׁשׁ הַשָּׁנִים:
וְקִרְאָה כִּי כֹא

הגהות הב"ח

- (א) רש"י ד"ה אלימא וכו'
משמע דהשנה וז'
(ב) ד"ה שנת חמשים וכו'
ומותר בשנת כ"ל ותיבת
נמי נמחק: (ג) ד"ה ואי
אתה מונה שנת חמשים
ואחת. כ"ב עיין מה שפי'
רש"י בראש השנה דף ק'
(ד) ד"ה אמר להם וכו' ואי
נמי אמרת יוכל איננו עולה
למנין שבוע כ"ז:

גליון הש"ס

גמ' דר"מ סבר לא מעייל.
עיין לעיל דף יח ע"ב:
בהר"ן ד"ה אסור בת.
פשיטא דהשנה. ע' רד"ק
ירמיה כח יז:

תוספות

הלך אחר רוב שנים.
ולא אית כחו עיניו
וכשנדר בשבט ונאסר צדקו
העיניו ויהי מותר חסדו
אחד לפני ראש שנת קמ"ל
דכילה עד סופה נקראת
שנה: יין שאני ברוקע
יבול. ה"ה דמתי למינני
ז' אחר היובל ומייר
[שעורן] חבולתה היובל
בשנה ומיתפא עד סוף
היובל ומיתפא כשהגיע
שנת היובל לפני חמשים
ומיתפא כל שאר שנים
זו נמי לפי' שנה דפרשית
במתני' עומד בשנת יובל
עממו מינני ליה אם נאסר
הד' לפני חמשים ואל
נתפאו כלפני אלף חמשינו

ר' יהודה ורבנן דמינא שנת תשס"ו ואי אתה מונה שנת תשס"ו ואתה מכאן שאין שנת תשס"ו נמנית בגזון שמעיה שאם היה נמנה ח"כ היא אחת למנין שמעיה ח"כ לת"ק שנת תשס"ו בשמיעה ור' יהודה בלחור תשס"ו: [ואין באין אלא חמש. גזון בשבוע ראשון שסמך ליוזבא אחרי בשבעה ה' שנים עם שנת ה'יב' היה שמעיה ויזבא אקור בוריעה ומשמע לכו דקרא יעשה הסמורה ויזבא: דרברייב. ששנים בבוריעה לעמוד המקרא אף בשמיעה הסמורה ויזבא הרי אמר ושמעיה אשכח את התבואה לשלם השנים ומיירי בכל שמעיה ושמעיה ששנה ששית מספקת אחר קצרי הכול: ארבעה ששנים הסמורה ויזבא לפניה בשבעים שנים אקורין בבוריעה ועוד: ששנים ויזבא ויזבא ויזבא ששית הרי כולן ארבעה: אלא ב' ולא בכל שמעיה ויזבא בלומר מה משקליו יזבא מקרא דשש שנים ויזבא לאקורין בשש שנים ששנים ששנים ועוד: לתמורה [דכרי מלכר ב'] בדרשיתיה מרעב: